

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON KAUPPAKORKEAKOULUN (JSBE) OHJEET VÄITÖSKIRJAN ESITARKASTAJALLE

Pikaohje esitarkastajille	1
Väitöskirjavaatimusten tiivistelmä	1
Määritelmä ja tieteelliset kriteerit.....	1
Väitöskirjan rakenne	1
Itsenäisen työn kuvaus	2
Esitarkastusprosessi ja esitarkastajan tehtävä.....	2
Esitarkastajien nimeäminen	2
Esitarkastuksen materiaalit ja yhteydenpito	3
Plagiaatintunnistus ja epäily hyvän tieteellisen käytännön loukkauksesta.....	3
Esitarkastuslausunto	3
Esitarkastuslausunnon lähettäminen ja esitarkastuspalkkio	4
Päätöksenteko.....	5
Arviointikriteerit ja -asteikko	5

Esitarkastajien tehtävänä on varmistaa, että väitöstilaisuusvaiheeseen pääsevät käsikirjoitukset täyttävät Jyväskylän yliopiston väitöskirjavaatimukset ja että työn tieteellinen taso täyttää väitöskirjan hyväksymiselle asetetut vähimmäisvaatimukset.

PIKAOHJE ESITARKASTAJILLE

- Kirjoita noin [2–4 sivun lausunto](#), jossa esität väittelyluvan myöntämistä tai epäämistä sekä käsikirjoituksen vahvuudet ja heikkoudet.
 - Halutessasi voit myös esittää, kuuluuko väitöskirja alansa parhaimmiston (korkeatasoisimman 10–15 % joukkoon).
- Palauta lausunto viimeistään kuukauden kuluessa nimityksestä ja käsikirjoituksen vastaanottamisesta osoitteeseen doctoral-dissertations@jyu.fi.
 - Muista allekirjoittaa dokumentti, sähköinen allekirjoitus käy.
- Yksityiskohtaiset ohjeet tehtävään: [Esitarkastusprosessi ja esitarkastajan tehtävä](#).

VÄITÖSKIRJAVAATIMUSTEN TIIVISTELMÄ

Jyväskylän yliopiston väitöskirjavaatimukset löytyvät kokonaisuudessaan yliopiston verkkosivuilta: [Väitöskirjavaatimukset | Jyväskylän yliopisto](#). Alla tiivistelmä keskeisistä vaatimuksista.

Määritelmä ja tieteelliset kriteerit

Väitöskirjan tulee olla tutkimukseen perustuva eheän kokonaisuuden muodostava tieteellinen esitys väittelijän tutkimusalalta. Väitöskirjan tulee osoittaa väittelijän kriittistä ajattelua, oman tutkimusalan syvällistä tuntemusta sekä tieteellisen tutkimuksen menetelmien hallintaa ja soveltamiskykyä. Sen tulee sisältää uutta tieteellistä tietoa ja perusteltuja tuloksia sekä olla tieteellisesti vakuuttava, rehellinen ja tutkimuseettisten normien mukainen.

Väitöskirjan rakenne

Artikkeliväitöskirja koostuu samaa ongelmakokonaisuutta käsittelevistä artikkeleista ja yhteenvedosta. Se voi sisältää julkaistuja tai julkaistavaksi hyväksytyjä vertaisarvioituja artikkeleita tai käsikirjoituksia, jotka ovat tieteellisessä vertaisarvioinnissa tai valmiita lähetettäväksi vertaisarviointiprosessiin. Artikkeliväitöskirjassa tulee olla *vähintään kaksi, tyypillisesti 3–4 tieteellistä julkaisua tai käsikirjoitusta, joista vähintään yksi on julkaistu tai*

julkaistavaksi hyväksytty vertaisarvioitu artikkeli.

Esseeväitöskirja on artikkeliväitöskirjaa muodoltaan ja vaatimuksiltaan vastaava väitöskirja, joka koostuu *julkaisemattomista* tieteellisistä käsikirjoituksista sekä yhteenvedosta.

Artikkeli- ja esseeväitöskirjan yhteenveto sisältää kysymyksenasettelun, kirjallisuuskytökset, teoreettisen viitekehyksen, menetelmät, osatutkimusten tulokset ja johtopäätökset sekä niiden vaikuttavuuden arvioinnin. Yhteenvedon ei tarvitse sisältää sellaista uutta tieteellistä tietoa, jota ei ole tuotu esille artikkeleissa.

Monografiaväitöskirja on aiemmin julkaisematon, yksin tekijän nimissä oleva yhtenäinen tieteellinen tutkimus. Tekijä voi julkaista väitöskirjan aihepiiristä artikkeleita ennen varsinaista väitöskirjan valmistumista ja viitata niihin väitöskirjassaan.

Itsenäisen työn kuvaus

Väittelijän *itsenäisen työn osuuden tulee olla osoitettavissa kaikissa väitöskirjoissa ja kuvattuna selkeästi väitöskirjan yhteenveto-osassa*. Itsenäisen työn osuuden kuvauksen lopussa tulee mainita, onko väitöskirjan tekemisessä hyödynnetty tekoälypohjaisia sovelluksia.

Mikäli väitöskirja sisältää yhteiskirjoitettuja artikkeleita/käsikirjoituksia väitöskirjan tekijän kontribuutio kussakin artikkelissa/esseessä laaditaan kauppakorkeakoulussa taulukkomuodossa CRediT-luokitukseen pohjautuen. Taulukossa tulee kuvata tekijän osuus tutkimusongelman ja kirjallisuuden, tutkimussuunnittelun ja aineiston sekä aineiston analyysin, tulosten ja kirjoittamisen osalta. Jos yhteisartikkeliä tai -esseeä käytetään muissa väitöskirjoissa, tämä on mainittava itsenäisen työn kuvauksessa, samoin kuin tekoälypohjaisten sovellusten käyttö.

ESITARKASTUSPROSESSI JA ESITARKASTAJAN TEHTÄVÄ

Esitarkastajien nimeäminen

Tiedekunta määrää käsikirjoitukselle vähintään kaksi tohtorin tutkinnon suorittanutta esitarkastajaa, jotka ovat professoreita tai joilla on muulla tavoin osoitetut riittävät tieteelliset ansiot. Esitarkastajien tulee olla muualta kuin Jyväskylän yliopistosta. Väitöskirjan ohjaaja tai seurantaryhmän jäsen ei voi toimia esitarkastajana.

Esitarkastajien nimeämisessä tulee noudattaa hallintolain mukaista esteettömyysvaatimusta. Esitarkastajat eivät saa olla väittelijään sellaisessa suhteessa, joka voi asettaa heidän puolueettomuutensa kyseenalaiseksi.

Väitöskirjaohjaajan tulee selvittää esteellisyys jo ennen esitarkastajien nimeämistä. *Jos esitarkastaja epäilee esteellisyyttään, hänen tulee ottaa yhteyttä jatkotutkintokoulutuksen tuen tiimin mahdollisimman pian, doctoral-dissertations@jyu.fi.*

Esitarkastuksen materiaalit ja yhteydenpito

Jatkotutkintokoulutuksen tuen tiimi toimittaa tiedekunnan päättämille esitarkastajille käsikirjoituksen ja esitarkastuksen ohjeet. *Esitarkastajan ei tule ottaa vastaan käsikirjoituksen muokattuja versioita tai muuta aineistoa suoraan väittelijältä tai ohjaajalta.*

Esitarkastajat ja väittelijä eivät saa olla yhteydessä keskenään. Yhteydenpidon (mikäli sille on tarvetta) tulee tapahtua jatkotutkintokoulutuksen tuen tiimin välityksellä. Esitarkastajan on mainittava esitarkastuslausunnossaan, mikäli hän on ollut yhteydessä väittelijään tarkastusprosessin aikana.

Plagiaatintunnistus ja epäily hyvän tieteellisen käytännön loukkauksesta

Käsikirjoitus tarkistetaan plagiaatintunnistusohjelmalla (Turnitin) ennen esitarkastajille lähettämistä. Esitarkastajat voivat pyytää raportin käyttöönsä. Jos esitarkastukseen jätettyyn väitöskirjaan kohdistuu epäily hyvän tieteellisen käytännön loukkauksesta, esitarkastajien tulee noudattaa yliopiston vilppiepäilytilanteisiin liittyviä ohjeita: [Rehtorin päätös opiskelun eettisistä ohjeista ja vilppitapausten käsittelystä Jyväskylän yliopistossa \(21.6.2023\)](#).

Esitarkastuslausunto

Esitarkastajien tulee antaa kuukauden sisällä nimityksestä noin 2–4 sivun kirjallinen lausunto, jossa arvioidaan täyttääkö käsikirjoitus Jyväskylän yliopiston väitöskirjavaatimukset ja voidaanko sille myöntää lupa julkiseen tarkastukseen. Esitarkastus kohdistuu väitöskirjaan kokonaisuutena, joten artikkeliväitöskirjassa arvioinnin tulee kattaa myös väitöskirjaan kuuluvat artikkelit (julkaistut ja julkaisemattomat).

Lausunnossa tulee yksiselitteisesti esittää luvan myöntämistä väitöskirjan julkiseen tarkastukseen tai sen epäämistä sekä käsikirjoituksen vahvuudet ja heikkoudet. Lausunto ei voi

olla ehdollinen eli esitarkastaja ei voi vaatia muutoksia väitöskirjaan, vaan käsikirjoitus täytyy hyväksyä tai hylätä sellaisenaan. Esitarkastaja voi ehdottaa lisäyksiä, korjauksia tai kielentarkistusta, mutta korjausehdotusten tulee olla sellaisia, että lupa julkiseen tarkastukseen voidaan myöntää ehdotuksista huolimatta. Esitarkastajan tulee esittää väittelyluvan epäämistä, jos väitöskirja ei täytä hyväksymiselle asetettuja vähimmäisvaatimuksia. Esitarkastajat eivät esitä väitöskirjalle arvolausetta, vaan joko väittelyluvan myöntämistä tai sen epäämistä.

Esitarkastaja voi *halutessaan* esittää näkemyksensä siitä, *kuuluuko väitöskirja alansa parhaimmistoon* (korkeatasoisimman 10–15 % joukkoon). Jos esitarkastaja esittää väitöskirjan kuuluvan alansa parhaimmistoon, perustelut tulee kirjata lausuntoon.

Väitöskirjan käsikirjoitus sisältää aiemmin julkaisematonta sisältöä, joten sitä ei saa käsitellä tekoälytyökaluilla.

Esitarkastajan tehtävä päättyy lausuntoon. Opiskelija ja vastuullinen ohjaaja keskustelevat siitä, millaisia mahdollisia korjauksia tai muutoksia käsikirjoitukseen tehdään ennen julkista tarkastusta ja väitöskirjan julkaisemista. Esitarkastuksen jälkeen väitöskirjaan voi tehdä vain esitarkastajien ehdottamia muutoksia, mutta ei muita merkittäviä muutoksia, kuten lisätä, poistaa tai vaihtaa artikkeleita. Väitöskirjaan saa tehdä teknistä viimeistelyä, kuten kielen, tiivistelmän ja yhteenvedon muokkausta.

Esitarkastajat voivat antaa *yksittäiset lausunnot tai halutessaan yhteisen lausunnon*. *Esitarkastuslausunto laaditaan väitöskirjan kielellä tai englanniksi.*

Tiedekuntaneuvostolle osoitetusta lausunnosta tulee käydä ilmi väittelijän, väitöskirjan ja esitarkastajan tiedot (nimi, affiliaatio) ja siinä tulee olla esitarkastajan allekirjoitus. Lausunnossa tulee selkeästi todeta, puoltaako esitarkastaja väittelyluvan myöntämistä.

Esitarkastuslausunnon lähettäminen ja esitarkastuspalkkio

Lausunto tulee antaa *kuukauden kuluessa nimityksestä ja käsikirjoituksen vastaanottamisesta*, ellei suostumusta tehtävään tiedusteltaessa ole sovittu muusta ajasta. Nimityksen jälkeen tiedekunnan dekaani tai hänen määräämänsä henkilö voi perustellusta syystä pidentää aikaa.

Allekirjoitettu lausunto osoitetaan tiedekuntaneuvostolle ja *lähetään pdf- tai docx-tiedostona jatkotutkintokoulutuksen tuen tiimille sähköpostiosoitteeseen*

doctoral-dissertations@jyu.fi (ei väittelijälle tai ohjaajalle). Jatkotutkintokoulutuksen tuen tiimi toimittaa lausunnon edelleen väittelijälle, vastuulliselle ohjaajalle, tiedekuntaneuvostolle ja mikäli väittelylupa myönnetään, myös vastaväittäjälle ja väitöskirjan arviointilautakunnan jäsenille.

Esitarkastajalle maksetaan Jyväskylän yliopiston määrittelemä palkkio. Palkkion maksatusta koskevat ohjeet lähetetään esitarkastajalle sähköpostitse, kun tiedekunta on vastaanottanut lopullisen esitarkastuslausunnon.

Päätöksenteko

Kun tiedekunta on saanut molemmat esitarkastuslausunnot, tiedekuntaneuvosto päättää väittelyluvan myöntämisestä. Väittelijälle varataan tilaisuus vastineen antamiseen lausunnoista ennen päätöstä. Väittelijällä on oikeus keskeyttää esitarkastusprosessi ennen tiedekuntaneuvoston käsittelyä. Väittelylupa myönnetään esitarkastajien lausuntojen perusteella.

- Jos molemmat lausunnot ovat myönteisiä, väittelylupa yleensä myönnetään, ja tiedekunta päättää väitöstilaisuudesta. Tiedekunta nimittää vastaväittäjän, joka voi olla esitarkastaja (hänen siihen suostuessaan) tai muu henkilö, ja arviointilautakunnan.
- Jos molemmat lausunnot ovat kielteisiä, esitarkastusprosessi keskeytetään joko väittelijän pyynnöstä tai tiedekuntaneuvoston toimesta. Jos toinen lausunto on myönteinen ja toinen kielteinen, väitöskirjalle voidaan nimetä kolmas esitarkastaja tai väittelijä voi keskeyttää esitarkastusprosessin ennen tiedekuntaneuvoston käsittelyä, muutoin tiedekuntaneuvosto päättää prosessin jatkosta.
- Jos esitarkastusmenettely keskeytyy, väittelijä voi pyytää uutta esitarkastusta tehtyään tarvittavat muutokset. Tiedekunta voi nimetä uudet esitarkastajat tai pyytää samoja esitarkastajia uudelleen.

ARVIOINTIKRITEERIT JA -ASTEIKKO

Väitöskirjan tulee täyttää yhdenvertaiset tieteelliset sekä oppimisen ja kyvykkyyden todentavat kriteerit. Väitöskirjan tulee:

- sisältää uutta tieteellistä tietoa ja perusteltuja tuloksia sekä olla tieteellisesti

vakuuttava;

- osoittaa väittelijän kriittistä ajattelua, oman tutkimusalan syvällistä tuntemusta sekä tieteellisen tutkimuksen menetelmien hallintaa ja soveltamiskykyä sekä
- olla tieteellisesti rehellinen ja tutkimuseettisten normien mukainen.

Kauppakorkeakoulussa väitöskirja arvostellaan asteikolla:

“Kiittäen hyväksytty”: Väitöskirja tarjoaa merkittävän panoksen tieteenalaan. Väitöskirja todennäköisesti johtaa tai on jo johtanut artikkeleihin arvostetuissa vertaisarvioituissa tieteellisissä lehdissä. Sen odotetaan olevan laajasti siteerattu tieteellisessä kirjallisuudessa. Esitykset arvostetuissa kansainvälisissä konferensseissa tai kokouksissa ovat myös osoitus tutkimuksen laadusta. Vain noin 10–15 prosenttia väitöskirjoista saa kiitettävän arvosanan. Arviointilautakunnan ehdotuksen tulee olla yksimielinen.

“Hyväksytty”: Väitöskirja tarjoaa tieteellisen panoksen tieteenalaan. Se sisältää innovatiivisia ja luovia ideoita ja voi johtaa tai on jo johtanut yhteen tai useampaan artikkeliin vertaisarvioituissa tieteellisissä lehdissä. Väitöskirja osoittaa tekijän kyvyn tuottaa itsenäisesti uusia tieteellisiä tuloksia.

“Hylätty”: Väitöskirja ei täytä hyväksymisen vähimmäisvaatimuksia.

Tiedekuntaneuvosto päättää väitöskirjan arvosanan julkisen tarkastuksen jälkeen perustuen vastaväittäjän/ien ja arviointilautakunnan väitöskirjasta antamiin lausuntoihin. Myös esitarkastuslausunnot toimitetaan väitöskirjan hyväksynnästä ja arvioinnista päättävän tiedekuntaneuvoston tiedoksi.